

Legionowo, dnia 30 kwietnia 2021 roku

Zarządzenie nr 14/2021

Dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2 w Legionowie z dnia 30 kwietnia 2021 roku

w sprawie wprowadzenia Aktualizacji Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla
budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnym nr 2
05-120 Legionowo ul. Jagiellońska 67

Podstawa prawna:

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI
z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów
budowlanych i terenów (Dz. U. nr 109, poz. 719)

§ 1

Dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2 w Legionowie wprowadza „Aktualizację Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnym nr 2, 05-120 Legionowo ul. Jagiellońska 67” stanowiącą załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Z dniem wejścia w życie procedury tracą moc dotychczasowe regulacje obowiązujące w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Dyrektor
Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Nr 2
w Legionowie

mgr Dorota Kuchta

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

dla

Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Nr. 2

ul. Jagiellońska 67, 05-120 Legionowo

Podstawa Prawna:

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI
z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów
budowlanych i terenów Dz.U.10.109.719

Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 2
ul. Jagiellońska 67, 05-120 Legionowo
tel. 22 774 27 54, fax 22 784 10 65
REGON 146091860 NIP 536-191-15-24

Opracował:

P.P.H.U – SERWIS
Tomasz Janiec
ul. Zagrodowa 9, 08-400 Garwolin

Zatwierdził:

Dyrektor
Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Nr 2
w Legionowie
[Signature]
mgr Beata Kuchta

Instrukcja na dzień 28.05.2014 r. pozostaje aktualna. Nastąpiła zmiana nazwy placówki.

Inspektor ds. PPOŻ

Robert Jasica

I.B.P. AKTUALNA NA
DZIEŃ 30.04.2021 r.

INSPEKTOR ds. PPOŻ

[Signature]
mgr inż. Artur Midak

26.01.2018

INSPEKTOR ds. BHP i P. POŻ

[Signature]
Robert Jasica

Legionowo, maj 2014 r.

SPIS TREŚCI

1. ZARZĄDZENIA WSTĘPNE	3
1.1. PODSTAWY PRAWNE	5
1.2. PODSTAWOWE POJĘCIA UŻYWANE W INSTRUKCJI	6
2. POTENCJALNE ŹRÓDŁA POWSTANIA POŻARU I DROGI JEGO ROZPRZESTRZENIANIA	9
2.1. ŹRÓDŁA POWSTAWANIA POŻARU	9
2.2. MOŻLIWOŚCI ROZPRZESTRZENIANIA SIĘ POŻARU	9
3. ZAPOBIEGANIE MOŻLIWOŚCI POWSTAWANIA POŻARU	12
3.1. ELEMENTY BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO	12
3.2. WSKAZANIA PREWENCYJNE DLA PRACOWNIKÓW ORAZ OSÓB PRZEBYWAJĄCYCH NA TERENIE SZKOŁY I PRZEDSZKOŁA	12
3.3. CZYNNOŚCI ZABRONIONE	13
3.4. WSPÓLPRACA Z PAŃSTWOWĄ STRAŻĄ POŻARNĄ	16
4. CHARAKTERYSTYKA POŻAROWO - TECHNICZNA, WARUNKI OCHRONY PPOŻ. OBIEKTU SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 2 I PRZEDSZKOŁA MIEJSKIEGO NR 2 W LEGIONOWIE	17
5. PODRĘCZNY SPRZĘT GAŚNICZY	21
5.1. NORMATYWY WYPOSAŻANIA, ROZMIESZCZANIA I DOBORU SPRZĘTU GAŚNICZEGO W OBIEKCIE	21
5.2. CHARAKTERYSTYKA PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO	22
5.3. PODSTAWOWE ZASADY GASZENIA POŻARU PRZY POMOCY GAŚNIC	26
6. ORGANIZACJA I WARUNKI EWAKUACJI, W TYM SPOSOBY PRAKTYCZNEGO SPRAWDZANIA ORGANIZACJI I WARUNKÓW EWAKUACJI	27
7. ZASADY ZABEZPIECZANIA PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH	34
8. POSTĘPOWANIE NA WYPADEK POŻARU LUB INNEGO ZAGROŻENIA	39
9. ZASADY ZAZNAJAMIANIA PRACOWNIKÓW Z PRZEPISAMI PRZECIWOPOŻAROWYMI	41
Cel i zakres szkoleń	41
Rodzaje szkoleń przeciwpożarowych	41
Zasady organizacji i prowadzenia szkoleń	41
Dokumentacja szkoleń	42
10. ZAŁĄCZNIKI	42
Załącznik nr 1	43
Załącznik nr 2	44
Załącznik nr 3	46
Załącznik nr 4	48
Załącznik nr 5	49
Załącznik nr 6	50

Uwaga:

Aktualizacja instrukcji powinna być wykonywana co najmniej raz na dwa lata.

1. ZARZĄDZENIA WSTĘPNE

Zgodnie z artykułami 3, 4, 6 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380, z późn. zm.), właściciel, zarządca, użytkownik zobowiązany jest zabezpieczyć obiekt przed zagrożeniem pożarowym i innym miejscowym zagrożeniem.

Właściciel, zarządca, użytkownik obiektu ponosi odpowiedzialność za naruszenie przepisów przeciwpożarowych. Zobowiązany jest do zapewnienia ochrony przeciwpożarowej poprzez:

1. Przestrzeganie przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych.
2. Wyposażenie pomieszczeń w sprzęt pożarniczy oraz oznakowanie go pożarniczymi tablicami informacyjnymi i znakami bezpieczeństwa.
3. Zapewnienie osobom przebywającym w pomieszczeniach bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji.
4. Przygotowanie pomieszczeń do prowadzenia akcji.
5. Ustalenie sposobów postępowania na wypadek pożaru.
6. Zaznajomienie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi (Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego) zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719).

Podstawowym warunkiem bezpieczeństwa pożarowego obiektu jest przestrzeganie obowiązujących przepisów i instrukcji oraz zapewnienie pełnej sprawności technicznej urządzeń, a także zachowanie ładu, porządku i czystości.

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego zwana dalej instrukcją, stanowi realizację rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. (Dz. U. Nr 109, poz. 719).

Instrukcja zawiera:

- 1) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania (składowania) i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem;
- 2) określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądowi technicznemu i czynnościom konserwacyjnym;
- 3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- 4) sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
- 5) warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzenia;

- 6) sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji;
- 7) zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;
- 8) plany obiektów, obejmujące także ich usytuowanie, oraz terenu przyległego, z uwzględnieniem graficznych danych dotyczących w szczególności:
 - a) powierzchni, wysokości i liczby kondygnacji budynku,
 - b) odległości od obiektów sąsiadujących,
 - c) parametrów pożarowych występujących substancji palnych,
 - d) występującej gęstości obciążenia ogniowego w strefie pożarowej lub w strefach pożarowych,
 - e) kategorii zagrożenia ludzi, przewidywanej liczby osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach,
 - f) lokalizacja pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zaklasyfikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem,
 - g) podział obiektu na strefy pożarowe,
 - h) warunków ewakuacji, ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych,
 - i) miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, kurków głównych instalacji gazowej, materiałów niebezpiecznych pożarowo oraz miejsc usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
 - j) wskazania dojeżdż do dźwigów dla ekip ratowniczych,
 - k) hydrantów zewnętrznych oraz innych źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - l) dróg pożarowych i innych dróg dojazdowych, z zaznaczeniem wjazdów na teren ogrodzony;
- 9) wskazanie osób lub podmiotów opracowujących instrukcję.

Wszyscy pracownicy bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko, zobowiązani są do zapoznania się z treścią instrukcji i przestrzegania jej ustaleń.

Postanowienia instrukcji obowiązują również pracowników przedsiębiorstw i firm prowadzących działalność lub wykonujących prace na terenie Szkoły i Przedszkola.

Niniejsza instrukcja nie zwalnia ww. osób od konieczności zapoznania się i przestrzegania wymagań ochrony przeciwpożarowej określonych w przepisach szczególnych, zarządzeniach wewnętrznych oraz zaleceniach upoważnionych organów kontrolnych.

1.1. PODSTAWY PRAWNE.

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380 z późn. zm.).
2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719).
3. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690, z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.).
6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124, poz. 1030).
7. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 r. w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 121, poz. 1137, z późn. zm.).
8. Polska Norma: PN-N-01256-01:1992 Znaki bezpieczeństwa - Ochrona przeciwpożarowa.
9. Polska Norma: PN-N-01256-02 Znaki bezpieczeństwa - Ewakuacja.
10. Polska Norma: PN-B-02865:1997 Ochrona przeciwpożarowa budynków - Przeciwpożarowe zaopatrzenie wodne - Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa.
11. Polska Norma: PN-B-02863:1997 Ochrona przeciwpożarowa budynków - Przeciwpożarowe zaopatrzenie wodne - Sieć wodociągowa przeciwpożarowa.

1.2. PODSTAWOWE POJĘCIA UŻYWANE W INSTRUKCJI.

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego - jest to zbiór wewnętrznych regulacji dotyczących bezpieczeństwa pożarowego i zasad postępowania w wypadku pożaru lub innego zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu ludzi lub mieniu albo środowisku.

Pożar to samorzutne, nie kontrolowane rozprzestrzenianie się ognia w miejscu do tego nie przeznaczonym powodujące straty.

Pożar wewnętrzny - pożar rozwijający się i rozprzestrzeniający wewnątrz obiektu. **Pożar wewnętrzny ukryty** - pożar w pustych przestrzeniach stropów, ścian, wewnątrz urządzeń i aparatów technologicznych. **Pożar wewnętrzny otwarty** - pożar w przestrzeni zamkniętej z widzialnym ogniskiem.

Inne miejscowe zagrożenie - rozumie się przez to inne niż pożar i klęska żywiołowa zdarzenie, wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody (katastrofy techniczne, chemiczne, ekologiczne), stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska.

Zagrożenie pożarowe - prawdopodobieństwo wybuchu pożaru (zespół czynników określonych stosownymi parametrami, mających wpływ na możliwość powstania i rozprzestrzeniania się pożarów).

Bezpieczeństwo pożarowe - rozumie się przez to stan eliminujący zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, uzyskiwany przez funkcjonowanie systemu norm prawnych i technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz prowadzonych działań zapobiegawczych przed pożarem.

Bezpieczeństwo pożarowe budynku - zespół cech związanych z usytuowaniem budynku, zastosowanymi rozwiązaniami architektonicznymi, zastosowanymi materiałami i elementami oraz wyposażeniem w środki techniczne wpływające na ograniczenie możliwości powstania pożaru, jego rozwoju i skutków.

Budynek - obiekt budowlany, który jest trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych oraz posiadający fundamenty i dach. Podział budynków ze względu na przeznaczenie: 1. mieszkalne, 2. zamieszkania zbiorowego, 3. użyteczności publicznej, 4. budynki produkcyjne i magazynowe.

Odporność pożarowa budynku. Jest to zespół cech określonych przepisami charakteryzujących właściwości pożarowe elementów budynku. Wprowadzono pięć klas odporności pożarowej budynków: A B C D E. Klasę odporności pożarowej budynku lub jego części (strefy lub kondygnacji) ustala się w zależności od: obciążenia ogniowego dla budynków produkcyjnych i magazynowych, wysokości (liczba kondygnacji) dla budynków zaliczonych do kategorii zagrożenia ludzi.

Strefa pożarowa jest to przestrzeń w budynku wydzielona w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej przestrzeni.

Odpowiednie warunki ewakuacji - jest to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniający szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem. Odpowiednie warunki ewakuacji polegają w szczególności na: zapewnieniu odpowiedniej ilości i szerokości wyjść, zachowaniu dopuszczalnej długości dróg ewakuacyjnych, zapewnieniu odpowiedniej, bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzieleniu dróg ewakuacyjnych, zabezpieczeniu dróg ewakuacyjnych przed zadymieniem.

Dojście ewakuacyjne - droga od wyjścia z pomieszczenia na drogę ewakuacyjną do wyjścia na zewnątrz budynku albo do drzwi klatki schodowej lub pochylni. Jeżeli klatka schodowa nie jest obudowana i nie zamykana drzwiami, dojściem ewakuacyjnym jest droga od wyjścia z pomieszczenia do krawędzi najbliższego stopnia schodów mierzona wzdłuż osi dojścia.

Długość drogi ewakuacyjnej jest to odległość od wyjścia ewakuacyjnego do wyjścia końcowego mierzona wzdłuż osi drogi.

Długość przejścia ewakuacyjnego jest to odległość od najdalszego miejsca w pomieszczeniu, w którym może przebywać człowiek do osi wyjścia ewakuacyjnego, mierzona wzdłuż osi przejścia.

Droga ewakuacyjna - to pozioma lub pionowa droga komunikacji ogólnej służąca celom ewakuacji.

Ewakuacja jest to uporządkowany ruch osób do miejsca bezpiecznego w przypadku pożaru lub innego niebezpieczeństwa.

Plan ewakuacji jest to instrukcja, w której podano plan dróg ewakuacyjnych i miejsc bezpiecznych oraz zasady i organizację ewakuacji.

Sprzęt gaśniczy - sprzęt pożarniczy służący do dostarczania środków gaśniczych na miejsce pożaru.

Agregat gaśniczy - sprzęt gaśniczy mający zapas środków gaśniczych w ilości ponad 20 kilogramów, wyposażony w urządzenia umożliwiające samodzielne, natychmiastowe prowadzenie akcji gaśniczej. Nazwy agregatów gaśniczych:

1. agregat pianowy, 2. agregat proszkowy, 3. agregat śniegowy.

Hydrant - jest to zawór zainstalowany na przewodzie wodnym, umożliwiający przyłączenie sprzętu straży pożarnej i umożliwiający ciągły dopływ wody.

Hydrant przeciwpożarowy wewnętrzny jest to urządzenie przeciwpożarowe umieszczone na sieci wodociągowej wewnętrznej, wyposażone w sprzęt pożarniczy umożliwiający podjęcie akcji gaszenia pożaru.

Hydrant zewnętrzny jest to zawór wbudowany w sieć wodociagową przeciwpożarową, przeznaczony do pobierania z tej sieci wody do celów przeciwpożarowych.

Koc gaśniczy - jest to koc specjalnie przeznaczony do tłumienia małych pożarów.

Przeciwożarowy wyłącznik prądu - rozumie się przez to wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.

Materiał pożarowo niebezpieczny - rozumie się przez to ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55 °C, gazy palne, materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne, materiały zapalające się samorzutnie w powietrzu, materiały wybuchowe i pirotechniczne, materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji, materiały mające skłonności do samozapalenia.

Prace pożarowo niebezpieczne - rozumie się przez to prace, których prowadzenie może powodować bezpośrednio niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu.

Znaki ewakuacyjne są to znaki informacyjne zapewniające wizualną informację o przebiegu wyznaczonej drogi ewakuacyjnej, zarówno przy świetle dziennym, świetle sztucznym, jak również przy braku oświetlenia.

Obciążenie ogniowe jest to wyrażona w jednostkach SI całkowita energia powstająca podczas spalania materiałów palnych zgromadzonych w określonej ograniczonej przestrzeni wraz z materiałami palnymi podłóg, sufitów, ścian wewnętrznych i przepierzeń oraz okładzin ściennych.

Kategoria zagrożenia ludzi. Ze względu na zagrożenie ludzi budynki oraz ich części stanowiące odrębne strefy pożarowe, określane jako ZL kwalifikuje się do kategorii zagrożenia ludzi:

- ✓ ZL I – zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób niebędących ich stałymi użytkownikami, a nie przeznaczone do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się,
- ✓ ZL II – przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych,
- ✓ ZL III – użyteczności publicznej, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II,
- ✓ ZL IV - mieszkalne,
- ✓ ZL V – zamieszkania zbiorowego, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II.

Substancje niebezpieczne to substancje, ich składniki, mieszaniny lub preparaty, które ze względu na swoje właściwości chemiczne, fizyczne, biologiczne lub toksyczne mogą w przypadku nieprawidłowego obchodzenia się z nimi spowodować śmierć, rozstrój zdrowia lub uszkodzenie ciała ludzkiego albo zniszczenie lub uszkodzenie dóbr materialnych lub elementów środowiska, w tym organizmów żywych.

2. POTENCJALNE ŹRÓDŁA POWSTANIA POŻARU I DROGI JEGO ROZPRZESTRZENIANIA

2.1. ŹRÓDŁA POWSTAWANIA POŻARU.

Możliwości powstania pożaru mogą najczęściej wynikać z:

1. Wad oraz awaryjnego stanu pracy instalacji i urządzeń elektrycznych:
 - niewłaściwego wykonania,
 - przeciążenia poprzez włączanie dużej ilości odbiorników energii do jednego obwodu elektrycznego,
 - braku bieżącej i okresowej konserwacji,
 - stosowania niewłaściwych urządzeń zabezpieczających,
 - niezachowania wymaganych odległości urządzeń ogrzewczych i żarowych punktów świetlnych od materiałów palnych,
 - stosowania prowizorycznych instalacji i urządzeń,
 - stosowania urządzeń ogrzewczych niezgodnych z zaleceniami producenta.
2. Używania otwartego ognia:
 - zaprószenia ognia spowodowanego pozostawieniem żarzących się papierosów w sąsiedztwie materiałów palnych,
 - prowadzenia prac remontowo-budowlanych polegających na spawaniu, cięciu, rozgrzewaniu substancji, malowaniu i klejeniu z użyciem materiałów niebezpiecznych pożarowo,
3. Niewłaściwego magazynowania i stosowania cieczy palnych (podręczne magazyny) oraz rozlewania ich w miejscach do tego celu nie przystosowanych (niewłaściwe zlokalizowanie, pozbawione właściwej wentylacji).
4. Przechowywanie ciał stałych w sąsiedztwie materiałów posiadających skłonności do samonagrzewania.
5. Magazynowania substancji reagujących ze sobą egzotermicznie (z wytworzeniem ciepła).
6. Celowego podpalenia.

2.2. MOŻLIWOŚCI ROZPRZESTRZENIANIA SIĘ POŻARU.

Rozwój pożaru w budynku Szkoły i Przedszkola uzależniony jest od zastosowanych rozwiązań techniczno-budowlanych ograniczających możliwość rozprzestrzeniania się ognia i gazów pożarowych.

Powstały pożar rozprzestrzeniał się będzie po występujących elementach palnych wyposażenia i wystroju wnętrza pomieszczenia poprzez przemieszczanie się płomienia po tych elementach będących ze sobą w styczności oraz poprzez promieniowanie cieplne równomiernie we wszystkich kierunkach od miejsca jego powstania czyli ogniska pożaru.

Równomierność rozprzestrzeniania się pożaru we wszystkich kierunkach może zaniknąć w przypadku występowania ciągów wentylacyjnych znajdujących się w pomieszczeniach jak również powstałych w wyniku pozostawienia otwartych otworów okiennych lub drzwiowych.

Następujący w trakcie rozgorzenia pożaru wzrost temperatury spowoduje pęknięcie szyb w oknach przez co nastąpi nieograniczony dopływ tlenu do ogniska pożaru i zintensyfikuje proces palenia.

Wystąpić może rozprzestrzenianie się pożaru w obrębie pomieszczenia jak również w poziomie na sąsiednie pomieszczenia i ciągi komunikacyjne.

Szybkość rozprzestrzeniania się pożaru ograniczyć można do czasu przybycia jednostki ratowniczej poprzez usunięcie czyli ewakuację materiałów palnych z drogi rozprzestrzeniania się pożaru, prowadzenie działań gaśniczych z użyciem podręcznego sprzętu gaśniczego jak również poprzez ograniczenie dopływu tlenu do ogniska pożaru zamykając wszelkie występujące w obrębie pomieszczenia objętego pożarem otwory.

Na zewnątrz płonącego pomieszczenia pożar może rozprzestrzeniać się przez wszelkiego rodzaju nieszczelności, między innymi poprzez drzwi i okna.

Przez otwory okienne przeniesienie się ognia może nastąpić:

- bezpośrednio : na skutek zapalenia sąsiedniego obiektu (pomieszczenia) przez wydobywające się na zewnątrz płomienie.

- pośrednio : na skutek promieniowania cieplnego ogniska pożaru.

Stosowane drzwi drewniane mają bardzo małą odporność ogniową i stanowią drogę rozprzestrzeniania się pożaru.

Pod działaniem ciepła najszybciej ulegają zniszczeniu okolice spojenia ścian. Wówczas, nawet przez małe szczeliny, do sąsiednich pomieszczeń łatwo mogą przenikać gorące gazy pożarowe doprowadzając do zapalenia znajdujących się tam materiałów palnych.

Pożar może przenikać również przez szczelne, niepalne ściany i stropy. Jeżeli wskutek długotrwałego pożaru ściana lub strop rozgrzeje się do dużej temperatury po stronie przeciwnej od miejsca pożaru, mogą wówczas zapalić się palne materiały przylegające do ściany lub znajdujące się przy stropie.

Rozprzestrzenianie się pożaru spowodowane jest ruchami ciepła poprzez :

- **Konwekcję naturalną**
- **Promieniowanie cieplne**
- **Przewodzenie cieplne**

Ponadto wpływ na rozwój pożaru mają także:

- Późne jego zauważenie
- Późne powiadomienie straży pożarnej o zaistniałym pożarze
- Nieumiejętne działania ratowniczo-gaśnicze prowadzone przez przybyciem straży pożarnej lub zaniechanie takich działań przez pracowników
- Nieodpowiednie zachowanie się ludzi przebywających w budynku (np. pozostawienie otwartych drzwi do pomieszczeń – co pozwoli na szybkie przeniknięcie do nich pożaru)
- Brak, niewystarczająca ilość lub nieodpowiedni rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego
- Zastawione korytarze, drogi ewakuacyjne
- Zatarasowane i zastawione drogi dojazdowe do obiektu
- Zastawione dojścia do podręcznego sprzętu gaśniczego, hydrantów, przeciwpożarowych wyłączników prądu
- Utrudniony dostęp do miejsca powstania pożaru
- Brak wystarczającego zaopatrzenia wodnego

- Brak instalacji wodociągowej przeciwpożarowej w obiekcie lub jej zły stan techniczny
- Brak dojazdu dla jednostek straży pożarnej
- Niesprawną instalacją i urządzeniami użytkowymi w obiekcie

3. ZAPOBIEGANIE MOŻLIWOŚCI POWSTAWANIA POŻARU

3.1. ELEMENTY BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

System prewencji określa zamierzenia i przedsięwzięcia zmierzające do utrzymania w maksymalnym stopniu optymalnych warunków bezpieczeństwa pożarowego, a jego najważniejsze elementy to:

1. Zwrócenie uwagi na dokumentacyjne i techniczne przygotowanie stanowisk, ich właściwą obsadę z równoczesnym stosowaniem sankcji karnych w przypadku łamania obowiązujących przepisów.
2. Stosowanie skutecznych metod wytwarzających poczucie odpowiedzialności pracowników za zagadnienia bezpieczeństwa pożarowego,
3. Prowadzenie szkoleń ppoż. z przedstawieniem szczegółowych zagrożeń pożarowych,
4. Dążenie do utrzymania porządku, ładu i czystości oraz stosowanie niezbędnych oznakowań na terenie obiektu oraz otoczenia: dróg, placów, itp.,
5. Wprowadzenie urządzeń i aparatów gwarantujących wysokie bezpieczeństwo pożarowe,
7. Ujęcie w odpowiednie normy organizacyjne (zapewniające maksymalny stopień zabezpieczenia przeciwpożarowego) zasad prowadzenia prac remontowych, robót spawalniczych i prac z użyciem otwartego ognia wraz z wprowadzeniem nad tymi pracami fachowego nadzoru.

3.2. WSKAZANIA PREWENCYJNE DLA PRACOWNIKÓW ORAZ OSÓB PRZEBYWAJĄCYCH NA TERENIE SZKOŁY I PRZEDSZKOLA

Do podstawowych obowiązków pracowników Szkoły i Przedszkola, a także osób prowadzących jakąkolwiek działalność na jego terenie należy zapobieganie możliwości powstania pożaru.

W tym celu konieczne jest przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych, a w szczególności rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719).

Do obowiązków Dyrektorów Szkoły i Przedszkola należy:

1. Zapewnienia prawidłowych warunków ewakuacji ludzi tj.:
 - utrzymanie drożności dróg ewakuacyjnych,
 - oznakowanie zgodnie z PN dróg, wyjść i kierunków ewakuacji,
 - zapewnienie odpowiedniej i bezpiecznej pożarowo obudowy dróg ewakuacyjnych i wydzieleni.
2. Zapewnienie przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych instalacyjnych i technologicznych.
3. Zapewnienie wyposażenia budynków i pomieszczeń w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz utrzymanie tego sprzętu w pełnej sprawności technicznej i zapewnienie systematycznej konserwacji.

4. Przygotowanie budynków do prowadzenia akcji ratowniczej.
5. Ustalenie sposobu postępowania na wypadek powstania pożaru lub innego zagrożenia.
6. Zaznajamianie pracowników z obowiązującymi przepisami ppoż.
7. Przestrzeganie okresowych kontroli i analiz stanu zabezpieczenia ppoż. w budynkach.

Do zadań wszystkich pracowników Szkoły i Przedszkola bez względu na rodzaj wykonywanej pracy należy:

1. Znajomość przepisów i zasad ochrony przeciwpożarowej zawartych w ogólnych instrukcjach bezpieczeństwa pożarowego.
2. Uczestniczenie w szkoleniach z zakresu ochrony przeciwpożarowej oraz oddawanie się określonym sprawdzianom wiedzy w tym przedmiocie.
3. Wykonywanie pracy zgodnie z przepisami, instrukcjami i zasadami bezpieczeństwa pożarowego oraz przestrzeganie wydanych w tym zakresie zarządzeń.
4. Dbłość o należyty stan techniczny powierzonych urządzeń i sprzętu.
5. Powiadamianie przełożonych o zauważonych zagrożeniach pożarowych
6. Dbłość o ład i porządek w miejscu pracy.
7. Znajomość zasad alarmowania pożarowego i posługiwania się sprzętem gaśniczym.

Do obowiązków pracownika odpowiedzialnego za stan ochrony przeciwpożarowej należy:

1. Kontrolowanie stanu ochrony przeciwpożarowej i przedstawianie wniosków w zakresie podniesienia jej poziomu.
2. Zgłaszanie Dyrektorowi potrzeb w zakresie wyposażenia obiektu w niezbędny podręczny sprzęt gaśniczy.
3. Współdziałanie z przedsiębiorstwami i osobami fizycznymi wykonującymi w pomieszczeniach Szkoły i Przedszkola prace pożarowo niebezpieczne.
4. Zapewnienie wyposażenia budynków (pomieszczeń) w podręczny sprzęt gaśniczy oraz utrzymanie go w pełnej sprawności technicznej i zapewnienie systematycznej konserwacji.
5. Przygotowanie budynków do prowadzenia akcji ratowniczej.
6. Zaznajamianie pracowników Szkoły i Przedszkola z obowiązującymi przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej.
7. Przeprowadzanie okresowych kontroli i analiz stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego.
8. Prowadzenie dokumentacji dotyczącej ochrony przeciwpożarowej budynku Szkoły i Przedszkola.

3.3. CZYNNOŚCI ZABRONIONE

- 1) składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji,
- 2) ustawiania na schodach i w przejściach jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację,

- 3) zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,
- 4) ograniczania dostępu do wyjść ewakuacyjnych.
2. Wywiesić na widocznym miejscu instrukcję postępowania na wypadek powstania pożaru oraz wykaz telefonów alarmowych.
3. Oznakować zgodnie z Polską Normą PN-N-01256-01:1992:
 - miejsca ustawienia sprzętu gaśniczego,
 - lokalizację przeciwpożarowego wyłącznika prądu elektrycznego,
 - lokalizację miejsc składowania materiałów niebezpiecznych pożarowo.

Uwaga: Zabrania się ograniczania dostępu do urządzeń przeciwpożarowych, to jest gaśnic, hydrantów itp. oraz wyłączników, tablic rozdzielczych prądu elektrycznego.

4. Instalacje i urządzenia techniczne użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji. Eksploatacja instalacji i urządzeń mogących być przyczyną pożaru jest zabroniona.

Instalacja odgromowa na budynku powinna spełniać wymogi normy PN-E-05003-02:1989 Ochrona odgromowa obiektów budowlanych. Ochrona podstawowa.

Zgodnie z postanowieniami tej normy **pomiary rezystancji instalacji odgromowej na obiekcie należy wykonywać nie rzadziej niż raz na 5 lat przed okresem burzowym, tj. najpóźniej do dnia 30 kwietnia lub w przypadku przebudowy albo zmiany funkcji budynku.**

Powyższe czynności powinny wykonywać osoby posiadające wymagane kwalifikacje.

Stwierdzone nieprawidłowości należy bezzwłocznie usuwać.

Raz w roku należy dokonać:

- kontroli stanu technicznego przewodów kominowych (spalinowych i wentylacyjnych)

Powyższe czynności powinny wykonywać osoby posiadające wymagane kwalifikacje. Stwierdzone nieprawidłowości należy bezzwłocznie usuwać.

5. W obiektach, w których odbywa się proces spalania paliwa stałego, ciekłego lub gazowego, usuwać zanieczyszczenia z przewodów dymowych i spalinowych z częstotliwością:
 - od palenisk opalanych paliwem stałym - co najmniej 4 razy w roku,
 - od palenisk opalanych paliwem płynnym i gazowym - co najmniej 2 razy w roku,
 - od palenisk kuchni żywienia zbiorowego - co najmniej raz w miesiącu.
6. Urządzenia elektryczne ustawiać na podłożu niepalnym.
7. Na osłony punktów świetlnych stosować materiały niepalne lub trudno zapalne jeżeli są umieszczane w odległości co najmniej 0,05 m od powierzchni żarówki.
8. Oprawy oświetleniowe oraz osprzęt instalacji elektrycznej instalować na podłożu niepalnym oraz jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem.
9. Zapewnić prawidłowe warunki magazynowania materiałów niebezpiecznych pożarowo, to jest:

- materiały palne przechowywać w odległości nie mniejszej niż 0,5 m od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100°C oraz linii kablowych o napięciu przekraczającym 1 kV, przewodów uziemiających i przewodów odprowadzających instalacji odgromowej.
- ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55°C należy przechowywać wyłącznie w pojemnikach wykonanych z materiałów co najmniej trudno zapalnych, odprowadzających ładunki elektryczności statycznej, wyposażonych w szczelne zamknięcia (w przypadku opakowań ceramicznych lub szklanych należy zabezpieczyć je przed stłuczeniem),
- w jednej strefie pożarowej ilość magazynowanych cieczy palnych o temperaturze zapłonu poniżej 21°C nie powinna przekraczać 10 l, a pozostałych 50 l. W związku z powyższym należy dążyć do ograniczania ilości cieczy o temperaturze zapłonu poniżej 21°C (np. eter, aceton, benzen, toluen, spirytus) .
- w pomieszczeniach, w których przechowywane są materiały niebezpieczne pożarowo, obowiązuje bezwzględny zakaz używania ognia otwartego.

Niezależnie od przestrzegania w/w wymagań należy:

- okresowo sprawdzać szczelność instalacji gazowych, a szczególnie w przypadku używania elastycznych połączeń gumowych czy igielitowych. Uszkodzone przewody natychmiast wymieniać na nowe,
- elektryczne urządzenia grzewcze (komory cieplne, piece muflowe itp.) ustawiać w odległości nie mniejszej niż 0,5 m od materiałów palnych oraz zapewnić stały nadzór nad pracującymi urządzeniami, ze względu na możliwość uszkodzenia urządzenia termostatujuącego (o ile zalecenia producenta nie stanowią inaczej).

W pomieszczeniach zaliczanych do kategorii ZL I zagrożenia ludzi (pomieszczenia, w których mogą przebywać ludzie w grupach ponad 50 osób), **powinny być zachowane następujące wymagania:**

- ***kotary, zasłony i inne stałe elementy wyposażenia oraz wystroje wnętrz wykonane z materiałów co najmniej trudno zapalnych,***
- ***wykładziny podłogowe wykonane z materiałów co najmniej trudno zapalnych,***
- ***sufity podwieszane wykonane z materiałów niepalnych lub niezapalnych, nie kapiących i nie odpadających pod wpływem ognia (wymagania dotyczą wszystkich części obiektu, w których występują sufity podwieszane),***
- ***pomieszczenie powinno posiadać co najmniej dwa czynne wyjścia przeznaczone do celów ewakuacji, przy czym drzwi muszą otwierać się na zewnątrz.***

Powyższe wymagania powinny być przestrzegane w trakcie eksploatacji obiektów.

3. 4. WSPÓŁPRACA Z PAŃSTWOWĄ STRAŻĄ POŻARNĄ

W celu zapewnienia niezbędnego współdziałania Szkoły i Przedszkola z Komendą Powiatową PSP w Legionowie należy :

- 1) uzgodnić kolejność alarmowania jednostek ratowniczo-gaśniczych na wypadek pożaru lub innego zagrożenia ,
- 2) współpracować w zakresie udzielania fachowej pomocy i doradztwa dla zapewnienia właściwych i zgodnych z przepisami i wymogami warunków ochrony ppoż.

W razie powstaniu pożaru lub innego nadzwyczajnego zagrożenia wymagającego wprowadzenia do akcji jednostek Państwowej Straży Pożarnej, dowodzenie akcją obejmuje dowódca jednostki interwencyjnej.

Pracownik kierujący akcją gaśniczą udziela dowodzącemu niezbędnej pomocy w jej prowadzeniu, tzn.:

- 1) Ustala z dowodzącym akcją sposób jej prowadzenia,
- 2) Informuje dowodzącego akcją o zagrożeniu pożarowym obiektem, urządzeniach oraz miejscach szczególnie niebezpiecznych dla uczestników akcji,
- 3) Wyznacza niezbędną liczbę pracowników do udziału w akcji ratowniczej i wydaje im stosowne polecenia.

4. CHARAKTERYSTYKA POŻAROWO - TECHNICZNA, WARUNKI OCHRONY PPOŻ. OBIEKTU SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 2 I PRZEDSZKOLA MIEJSKIEGO NR 2 W LEGIONOWIE

Nazwa obiektu, lokalizacja:

Obiekt Szkoły Podstawowej i Przedszkola Miejskiego zlokalizowany jest w Legionowie przy ul. Jagiellońskiej 67.

Dojazd do obiektu zapewniono z dwóch stron tj. od ul. Jagiellońskiej oraz od ul. Parkowej. Teren na którym zlokalizowano obiekt jest ogrodzony.

Przeznaczenie obiektu, dane techniczno-budowlane:

Przedmiotem opracowania jest obiekt, w którym znajduje się Szkoła Podstawowa oraz Przedszkole. Budynek jest przeznaczony na przedszkole 4 – oddziałowe oraz sześć klas szkoły podstawowej i dwie gimnazjum.

W obiekcie znajdują się pomieszczenia:

- socjalne, pomocnicze i sanitarne,
- szatnie,
- techniczno-magazynowe,
- węzeł ciepłowniczy,
- stołówka,
- sale przebywania dzieci (klasy, sypialnie),
- biurowe,
- kuchnia wraz z zapleczem kuchennym,
- ciągi komunikacyjne.

W pomieszczeniach szkoły może przebywać do 960 dzieci i około 150 osób personelu. Natomiast w pomieszczeniach przedszkola może przebywać do 175 dzieci i około 25 osób personelu.

Część zajmowana przez szkołę jest budynkiem trzykondygnacyjnym, podpiwniczonym. Obiekt Przedszkola jest budynkiem jednokondygnacyjnym, niepodpiwniczonym, również wykonanym metodą tradycyjną. Całość jest pokryta blachodachówką.

Kwalifikacja pożarowa obiektu:

Część budynku zajmowana przez Szkołę zakwalifikowana jest do kategorii zagrożenia ludzi ZL III, natomiast część zajmowana przez Przedszkole zakwalifikowana jest do kategorii zagrożenia ludzi ZL II.

Ponadto pomieszczenia techniczne zalicza się do pomieszczeń obciążonych ogniu, ze średnim obciążeniem nie przekraczającym 500 MJ/m².

W budynku nie występują strefy zagrożenia wybuchem.

Wysokość budynku zawiera się w przedziale do 12 m (budynek niski).

Kwalifikacja pożarowa budynku opisana wyżej określa dla Szkoły klasą odporności pożarowej „C”, a dla Przedszkola „D”

Budynek Szkoły i Przedszkola stanowi trzy strefy pożarowe.

Klasa odporności ogniowej elementów budynku:

Klasa odporności ogniowej elementów budynku dla klasy „C” odporności pożarowej (Szkoła Podstawowa) jest następująca:

- odporność ogniowa głównej konstrukcji nośnej – R 60,
- ściany zewnętrzne – EI 30,
- strop – REI 60,
- ściany wewnętrzne – EI 15.

Natomiast klasa odporności ogniowej elementów budynku dla klasy „D” odporności pożarowej (Przedszkole) jest następująca:

- odporność ogniowa głównej konstrukcji nośnej – R 30,
 - ściany zewnętrzne – EI 30,
 - strop – REI 30,
 - ściany wewnętrzne – nie stawia się wymagań,
 - konstrukcja nośna dachu – nie stawia się wymagań,
 - przekrycie dachu – nie stawia się wymagań.
- Elementy budynku powinny być nierozprzestrzeniające ognia.

Strefy pożarowe:

Obiekt stanowi trzy strefy pożarowe.

Dopuszczalna powierzchnia strefy budynku ZL II o jednej kondygnacji nadziemnej wynosi 8000 m². W związku z powyższym w analizowanym budynku zachowana jest dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej.

Część zajmowana przez szkołę została podzielona na dwie strefy pożarowe. Wymaga to zastosowania oddzielenia przeciwpożarowego pomiędzy tymi częściami obiektu. Dla wymaganej klasy odporności pożarowej budynku „C” klasa odporności ogniowej elementów oddzielenia przeciwpożarowego oraz zamknięć znajdujących się w nich otworów jest następująca:

- ściany – REI 120,
- stropy – REI 60,
- drzwi lub inne zamknięcia – EI 60,

Przepusty instalacyjne w stropie lub ścianie oddzielenia przeciwpożarowego winny mieć klasę odporności ogniowej wymaganą dla tych elementów.

Odległości ze względu na ochronę przeciwpożarową:

Odległości ścian zewnętrznych budynku Szkoły i Przedszkola od innych obiektów zaklasyfikowanych jako ZL wynoszące minimum 8 m, natomiast od granicy działki 4 m, zostały zachowane.

Warunki ewakuacji:

Warunki ewakuacji zapewniono w następujący sposób:

- a) długość przejścia nie przekracza 40 m,
- b) poziome drogi ewakuacyjne tj. korytarze o szerokości co najmniej 1,4 m i wysokości ponad 2,2 m,

- c) obudowa poziomych dróg ewakuacyjnych posiada klasę odporności ogniowej EI 15,
- d) długość dojścia ewakuacyjnego nie przekracza odpowiednio 60 m (dla szkoły) i 40 m (dla przedszkola), przy dwóch dojściach,
- e) drzwi wyjść ewakuacyjnych otwierają się zgodnie z kierunkiem ewakuacji,
- f) ciągi komunikacyjne, tj. korytarz o długości ponad 50 m jest podzielony drzwiami dymoszczelnymi do poziomu stropu,
- g) klatka schodowa w części zajmowanej przez Szkołę Podstawową posiada system oddymiania.

Przeciwożarowe zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru:

Do zewnętrznego gaszenia pożaru w obiekcie przewiduje się pobór wody w ilości 20 dm³/s łącznie z co najmniej dwóch hydrantów o średnicy 80 mm. Może być on częściowo realizowany dla obiektu Szkoły Podstawowej z miejskiej sieci wodociągowej poprzez hydrant przeciwpożarowy podziemny Ø 80 przy ul. Jagiellońskiej. Odległość hydrantu od budynku mieści się w granicach od 5 do 75 m. Dla obiektu Przedszkola nie jest zapewnione zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru.

Drogi dojazdowe dla jednostek straży pożarnej:

Dla obiektu Szkoły i Przedszkola wymagane jest doprowadzenie drogi pożarowej o utwardzonej nawierzchni, umożliwiającej dojazd pojazdów jednostek ochrony przeciwpożarowej o każdej porze roku.

Wjazd na działkę jest możliwy poprzez dwie bramy wjazdowe o szerokości około 4 m od ul. Jagiellońskiej na parking oraz poprzez dwie bramy od ul. Parkowej. Do obiektu wykonano drogi pożarowe o utwardzonej nawierzchni, oddalone od niego o 5-15 m, umożliwiające dojazd o każdej porze roku dla pojazdów ochrony przeciwpożarowej z możliwością zawracania bądź objazdu. Ponadto pomiędzy tymi drogami i ścianą budynku nie występują stałe elementy zagospodarowania terenu lub drzewa i krzewy o wysokości przekraczającej 3 m.

Instalacje:

- instalacja elektryczna,
- instalacja wodno-kanalizacyjna,
- gazowa (gaz do kuchni dostarczany z sieci gazowej),
- instalacja wentylacji grawitacyjnej oraz mechanicznej,
- instalacja teleinformatyczna,
- instalacja CO i CW,
- odgromowa.

Ogrzewanie budynku Szkoły i Przedszkola realizowane jest z ciepłowni miejskiej. Ciepła woda użytkowa dostarczana z sieci miejskiej.

Instalacje gaśnicze i zabezpieczające:

Budynek wyposażony jest w wewnętrzną sieć hydrantową. Pomieszczenia zajmowane przez Przedszkole chronione są jednym hydrantem przeciwpożarowym

Ø 25 mm, natomiast pomieszczenia zajmowane przez Szkołę chronione są na każdym piętrze trzema hydrantami przeciwpożarowymi Ø 25 mm, zawór hydrantowy na wysokości 1,35 m. Lokalizacja została przedstawiona na planie ewakuacyjnym stanowiącym załącznik do niniejszej instrukcji.

5. PODRĘCZNY SPRZĘT GAŚNICZY

5.1. NORMATYWY WYPOSAŻANIA, ROZMIESZCZANIA I DOBORU SPRZĘTU GAŚNICZEGO W OBIEKCIE.

Podręczny sprzęt gaśniczy przeznaczony jest do gaszenia pożarów w zarodku w pierwszej fazie ich powstawania.

Do podręcznego sprzętu gaśniczego zalicza się wszelkiego rodzaju gaśnice (płynowe, wodno-pianowe, proszkowe, śniegowe) oraz koce gaśnicze itp.

Przy rozmieszczaniu podręcznego sprzętu gaśniczego należy przestrzegać następujących zasad:

- a/ sprzęt powinien być umieszczony w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, w szczególności: przy wejściach i klatkach schodowych, przy przejściach, na korytarzach, w pomieszczeniach przy wyjściach na zewnątrz,
- b/ miejsca wyznaczone na sprzęt należy oznakować zgodnie z Polską Normą PN-N-01256-01:1992,
- c/ do sprzętu powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1m,
- d/ sprzęt należy umieszczać w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki, miejsca silnie nasłonecznione),
- e/ odległość dojścia do sprzętu nie powinna być większa niż 30 m.

Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać, z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczegółowych :

- 1) na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynku, niechronionej stałym urządzeniem gaśniczym:
 - a/ zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, ZL III lub ZL V,
 - b/ produkcyjnej i magazynowej o gęstości obciążenia ogniowego ponad 500MJ/m²,
 - c/ zawierającej pomieszczenie zagrożone wybuchem.
- 2) na każde 300m² powierzchni strefy pożarowej nie wymienionej w pkt. 1, z wyjątkiem zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV.

Normatywna ilość sprzętu pozwala na podjęcie samodzielnych działań ratowniczo-gaśniczych do czasu przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej. Sprzęt pożarniczy i środki gaśnicze będące na wyposażeniu mogą być użyte tylko do celów związanych z wykonywaniem zadań ochrony przeciwpożarowej oraz do zadań obronnych związanych z bezpieczeństwem obiektu.

Konserwacja podręcznego sprzętu gaśniczego - Sprzęt powinien być poddawany badaniom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w przepisach szczegółowych, PN i instrukcjach obsługi sprzętu. Czynności konserwacyjne gaśnic i hydrantów powinny być prowadzone **nie rzadziej niż raz na rok**, a ich zakres powinien być zgodny z instrukcją obsługi ustaloną przez producenta. Dodatkowo raz na pięć lat należy przeprowadzać próby ciśnieniowe węży.

Przy ustalaniu rodzaju sprzętu gaśniczego stosuje się następujące zasady:

- a) do gaszenia pożarów **grupy A** (w których występuje zjawisko spalania żarowego, np. drewna, papieru, tkanin) stosuje się gaśnice płynowe lub wodno-pianowe oraz proszkowe oznaczone ABC.
- b) do gaszenia pożarów **grupy B** (cieczy palnych i substancji stałych topiących się np. benzyn, alkoholi, olejów, tłuszczów, lakierów) stosuje się zamiennie gaśnice płynowe, wodno-pianowe, śniegowe lub proszkowe.
- c) do gaszenia pożarów **grupy C** (gazów palnych, np. propanu, acetyleny, gazu ziemnego) stosuje się zamiennie gaśnice proszkowe lub śniegowe,
- d) do gaszenia pożarów **grupy D** (metali lekkich, np. magnezu, sodu, potasu, litu) stosuje się gaśnice proszkowe do tego celu przeznaczone (oznaczone literą D),
- e) do gaszenia pożarów **grupy F** (tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych) stosuje się gaśnice płynowe przeznaczone do tego celu,
- f) do gaszenia pożarów urządzeń elektrycznych pod napięciem i innych materiałów znajdujących się w pobliżu tych urządzeń stosuje się zamiennie gaśnice śniegowe lub proszkowe.

Pomieszczenia Szkoły Podstawowej i Przedszkola Miejskiego Nr 2 w Legionowie wyposażono w gaśnice proszkowe: cztero- i sześciokilogramowe, przy uwzględnieniu powierzchni obiektu oraz rozkładu pomieszczeń. Dodatkowo pomieszczenie kuchni wyposażono w dwie gaśnice płynowe do gaszenia tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych.

Plan rozmieszczenia gaśnic został przedstawiony na planie ewakuacyjnym stanowiącym załącznik do niniejszej instrukcji.

5.2. CHARAKTERYSTYKA PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO.

HYDRANT WEWNĘTRZNY, jest to zawór zainstalowany na specjalnej sieci wodociągowej, obudowany szafką i wyposażony w odcinki węża pożarniczego i prądownicę. Ma on zastosowanie do lokalizacji pożarów w zarodku wszędzie tam, gdzie jako środek gaśniczy stosuje się wodę. Ilość odcinków węża zastosowanych w szafce hydrantowej zależy od wymaganego zasięgu do najdalszego miejsca w obiekcie. Zgodnie z PN-B-02865 z 1997r. ustalono następujący zasięg poziomy:

- ⇒ dla hydrantu \varnothing 52 – 30 m z zastosowaniem jednego odcinka węża (o długości 20 m) i 50 m z zastosowaniem dwóch odcinków węża (o długości 20 m każdy),
- ⇒ dla hydrantu \varnothing 25 – 23 m z zastosowaniem jednego odcinka węża (o długości 20 m) i 33 m z zastosowaniem jednego odcinka węża (o długości 30 m),

GAŚNICA PROSZKOWA, ma postać cylindrycznego zbiornika zaopatrzonego w dźwignię uruchamiającą zawór. Środek gaśniczy (proszek) wyrzucany jest przez dyszę (występują też gaśnice posiadające wężyk zakończony prądowniczką, co ułatwia manewrowanie prądem gaśniczym proszku) przy pomocy sprężonego w butli gazu obojętnego - azot lub dwutlenek węgla. Gaśnice mogą zawierać od 1 do 12 kg proszku. Gaśnice proszkowe produkowane są w wersji „X” jak i „Z” i służą do gaszenia grup pożarów A, B, C w zależności od użytego proszku gaśniczego. W specjalnym wykonaniu gaśnice proszkowe służą także do gaszenia pożarów grupy D.

GAŚNICE PROSZKOWE

GAŚNICA WODNO-PIANOWA, służy do gaszenia pożarów grupy A, B i C. Środkiem gaśniczym jest piana powstająca podczas mieszania środka pianotwórczego (jest nim najczęściej Deteor) z wodą. Czynnikiem mieszającym wyrzutowym jest dwutlenek węgla. Gaśnice wodno-pianowe produkowane są w wersjach „X” i „Z”. Środek pianotwórczy znajduje się w specjalnym pojemniku z tworzywa sztucznego lub już jest w postaci mieszaniny z wodą.

GAŚNICA WODNO-PIANOWA

GAŚNICA ŚNIEGOWA, gaśnica tego typu ma postać wysokociśnieniowej butli stalowej pomalowanej na kolor czerwony (dawniej stalowoszary) zaopatrzonej w dyszę wylotową, połączoną z gaśnicą wysokociśnieniowym elastycznym węzłem, zaś w gaśnicach mniejszych sztywnym króćcem obrotowym. W górnej części mieści się zawór iglicowy z dźwignią (w gaśnicach starego typu pokrętny), służącą do uruchomienia gaśnicy. Obecnie użytkuje się gaśnice śniegowe o zawartości od 1.5 do 6 kg CO₂. Wewnątrz gaśnicy znajduje się skroplony dwutlenek węgla, który w czasie uruchomienia gaśnicy pod ciśnieniem własnym wydostaje się na zewnątrz i oziębia się do temperatury -80⁰C. Gaśnice tego typu nadają się do gaszenia pożarów grupy B, C.

GAŚNICA ŚNIEGOWA

AGREGATY GAŚNICZE, tak jak gaśnice występują w takich samych rodzajach jak gaśnice biorąc pod uwagę środek gaśniczy. Różnią się od gaśnic wielkością, a tym samym większą ilością środka gaśniczego i tak:

- ⇒ agregaty proszkowe występują w trzech rodzajach AP-25, AP-50, AP-100; gdzie cyfra oznacza ilość proszku gaśniczego w kilogramach,
- ⇒ agregaty śniegowe występują w trzech rodzajach tj. ASL-30, ASL-60 i ATG. Agregaty ASL-30 i ASL-60 różnią się od siebie ilością butli ASL-30 ma jedną butlę z 30 kg dwutlenku węgla, a ASL-60 posiada dwie butle po 30 kg dwutlenku węgla każdy. Agregat ATG jest to tzw. agregat typu gaśniczego. Na

wózku zamontowane są dwie gaśnice śniegowe ustawione w pozycji pionowej połączone ze sobą kolektorem z węzłem wylotowym,

⇒ agregaty pianowe występują bardzo sporadycznie i produkowane są w zasadzie w jednym rodzaju.

AGREGAT GASNICZY

Do podręcznego sprzętu gaśniczego stanowiącego zabezpieczenie przeciwpożarowe należą także:

- ⇒ zestawy gaśnicze, składające się z wózka z 3 gaśnicami np. GS-5X, GP-6Z i GWP-6Z oraz koca gaśniczego z włókna szklanego,
- ⇒ sprzęt tłumiący, który stanowią koce gaśnicze z tkaniny szklanej (koce azbestowe zostały wycofane i nie powinny być już użytkowane),
- ⇒ sprzęt pomocniczy do którego zalicza się przede wszystkim tłumice, bosaki, topory, wiadra, łopaty, skrzynie z piaskiem. Sprzęt ten ustawiony jest w tzw. stojakach podręcznego sprzętu gaśniczego na terenie otwartym zakładów.

Wszystkie gaśnice dzielą się także pod względem sposobu wyrzucania środka gaśniczego. Podział ten jest następujący:

- a) gaśnice pod stałym ciśnieniem, oznaczane symbolem „X”, zbudowane są ze zbiorników, głowicy z zaworem i manometrem oraz rurki syfonowej. Czynnikiem wyrzucającym środek gaśniczy jest najczęściej sprężony azot lub

sprężony dwutlenek węgla, który w gaśnicach śniegowych jest środkiem gaśniczym.

- b) gaśnice zbijakowe oznaczane symbolem „Z”, zbudowane są ze zbiornika, głowicy ze zbijakiem lub dźwignią, rurki syfonowej, rurki zanurzeniowej oraz naboju. Czynnikiem wyrzucającym jest najczęściej dwutlenek węgla zgromadzony w naboju, po jego otwarciu wypełnia zbiornik gaśnicy.

5.3. PODSTAWOWE ZASADY GASZENIA POŻARU PRZY POMOCY GAŚNIC.

Znalazłeś się jako pierwszy, w miejscu gdzie wybuchł pożar i masz do dyspozycji gaśnicę, należy:

- Zbliżyć się do pożaru zgodnie z kierunkiem wiatru (wiatr w plecy). Środek gaśniczy skierować do źródła ognia zgodnie z kierunkiem wiatru. Gaszący nie powinien narażać się na działanie dymu i promieniowania cieplnego.
- Pożary powierzchniowe gasić zaczynając od przodu "zawijając". Bezsensowne jest kierowanie strumienia środka gaśniczego do środka pożaru, bo powoduje to jego rozszerzenie.
- Pożary kropli i cieczy spadających gasić od góry do dołu! Płonące ciecze spadają na podłoże i powodują drugi pożar. Zanim nie ugasi się kropli spadających nie można ugasić pożaru na podłożu.
- Pożary ścian gasić od dołu do góry. Wznoszące się pionowo do góry ciepło powoduje rozprzestrzenianie się palenia materiału. Ograniczenie rozwoju pożaru do góry może być ograniczone po uprzednim ugaszeniu źródła pożaru.
- Wystarczającą liczbę gaśnic do ugaszenia pożaru używać jednocześnie, nie pojedynczo! Wcześniej, szybko zgromadzić potrzebną ilość środków gaśniczych w pobliżu źródła ognia. Ważne jest to wtedy, gdy wiemy iż jedna gaśnica nie wystarczy.
- Uważać na wtórny zapłon. Palne pary mogą się ponownie zapalić w przypadku zetknięcia się z nagrzanymi przedmiotami. Należy, dlatego pozostać w gotowości przy powierzchni, która była objęta pożarem. Nie na niej, ale obok.
- Po użyciu gaśnicy nie wieszać na dotychczasowym stanowisku, lecz oddać do napełnienia środkiem gaśniczym. Gaśnice nie mogą być używane wielokrotnie. Nawet wtedy, gdy raz niewielką ilość środka gaśniczego zużyto, należy gaśnicę skierować do warsztatu.

6. ORGANIZACJA I WARUNKI EWAKUACJI, W TYM SPOSOBY PRAKTYCZNEGO SPRAWDZANIA ORGANIZACJI I WARUNKÓW EWAKUACJI

Warunki ewakuacji z pomieszczeń Szkoły Podstawowej Nr 2 w Legionowie zapewniono poprzez poziome drogi ewakuacji – korytarze, oddymianą klatkę schodową, dodatkową zewnętrzną klatkę schodową oraz wyjścia ewakuacyjne prowadzące na zewnątrz bądź do innej strefy pożarowej, otwierające się zgodnie z kierunkiem ewakuacji..

Natomiast warunki ewakuacji z pomieszczeń Przedszkola Miejskiego Nr 2 w Legionowie zapewniono poprzez poziome drogi ewakuacji – korytarze oraz wyjście ewakuacyjne prowadzące na zewnątrz, otwierające się zgodnie z kierunkiem ewakuacji. Ponadto jest możliwość wyjścia na zewnątrz budynku z każdej z sal przeznaczonych na pobyt dzieci. Oznaczenie kierunków oraz wyjść ewakuacyjnych zgodne z PN-N-01256-02:1992.

Jako miejsce zbiórki do ewakuacji wyznacza się parking od strony ul. Jagiellońskiej lub ul. Parkowej oraz teren przy boisku szkolnym.

Szczegółowy schemat sposobów i dróg ewakuacji został określony w planach ewakuacyjnych stanowiących załącznik do niniejszej instrukcji.

Nadrzędnym celem, któremu muszą być podporządkowane wszystkie inne zadania, jest ratowanie życia ludzkiego.

Każdy pracownik powinien dokładnie znać wszystkie drogi ewakuacyjne oraz możliwości wydostania się z pomieszczenia, w którym pracuje lub przebywa.

W przypadku wystąpienia zagrożenia powodującego konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia z budynku, decyzję o podjęciu ewakuacji podejmuje wyznaczona osoba odpowiedzialna za stan bezpieczeństwa, a także Dyrektor lub ktoś mający nadzór nad obiektem w trakcie dnia pracy.

Decyzja ta musi zawierać informację o zakresie ewakuacji, liczbie osób przewidzianych do ewakuacji, sposobach i kolejności opuszczania obiektu, a także musi określać drogi ruchu i rejon lub pomieszczenia zastępcze dla osób ewakuowanych. Po zarządzeniu ewakuacji osoba kierująca nadzoruje ewakuację.

- 1. Ogłoszenie alarmu ewakuacyjnego (pożarowego)** może nastąpić poprzez:
 - gońców, który powiadamiają ustnie osoby przebywające w budynku o zaistniałym zagrożeniu oraz o konieczności i miejscu ewakuacji,
 - wewnętrzną sieć telefoniczną,

Po podjęciu decyzji o ewakuacji osób i mienia należy:

- 1.** Niezwłocznie powiadomić wszystkie osoby przebywające w budynku o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz konieczności ewakuacji.
- 2.** Kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji poszczególnych osób lub grup ewakuowanych. Ponadto kierujący akcją ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając w tym celu sposoby, kolejność i rodzaj ewakuacji.
- 3.** W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar, lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia, oraz pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacyjnych może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie. Należy dążyć do tego, aby wśród

ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej (z różnych względów) zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach.

4. W przypadku odcięcia dróg ruchu dla pojedynczych osób lub grup, należy niezwłocznie dostępnymi środkami bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy - powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej. Ludzi odciętych od dróg wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę posiadanych środków i istniejących warunków ewakuować z zewnątrz, przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek straży pożarnej lub innych jednostek ratowniczych.

5. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na to, że w dolnych partiach pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych panować będzie mniejsze zadymienie. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać chustką zmoczoną w wodzie - sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez silnie zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu.

6. Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi. Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych urządzeń i dokumentacji. Należy wykorzystać do tego celu wszystkich sprawnych fizycznie pracowników.

7. Po zakończeniu ewakuacji osób należy dokładnie sprawdzić, czy wszyscy ludzie opuścili poszczególne pomieszczenia budynku. W razie niezgodności stanu osobowego ludzi ewakuowanych z ilością osób przebywających w obiekcie, należy natychmiast fakt ten zgłosić jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji i przeprowadzić ponownie sprawdzenie pomieszczeń i kondygnacji budynku.

8. W przypadku przybycia jednostek straży pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący przebiegiem akcji, zobowiązany jest do złożenia zwięzłej informacji o przebiegu akcji ewakuacyjnej, a następnie podporządkowania się dowódcy przybyłej jednostki straży pożarnej.

2. Obowiązki pracowników Szkoły i Przedszkola.

Wszystkie osoby zatrudnione znajdujące się w budynku w przypadku ogłoszenia alarmu pożaru zobowiązane są do:

- 1) Przerwania natychmiast pracy (zajęć z dziećmi).
- 2) Brania czynnego udziału w akcji ewakuacyjnej, a w szczególności organizacji ewakuacji dzieci, które znajdują się w danej chwili pod jego opieką, bądź z którymi ma w danej chwili zajęcia.
- 3) Wykonywania poleceń kierownika akcji ratowniczo - gaśniczej.

Ruch ludzi wywołany stanem niebezpieczeństwa różni się bardzo od ruchu normalnego. Niezwykłe okoliczności, jak np. pożar, dają silny bodziec do natychmiastowego opuszczenia niebezpiecznego miejsca. W ruchu tym ważną rolę odgrywa czynnik psychologiczny, który kształtuje proces tego ruchu. Charakterystycznymi właściwościami ruchu przymusowego są:

- jego krótkotrwałość,
- dążenie wszystkich uczestników znajdujących się w strumieniu do szybkiego opuszczenia zagrożonego miejsca.

Ewakuowani pragną natychmiast opuścić zagrożone miejsce. Ludzie znajdujący się w strumieniu tłoczą się, popychają, co jest bardzo niebezpieczne gdyż stłoczona masa ludzi znajdująca się na niewielkiej przestrzeni ma znaczną bezwładność - przy napotykanii przeszkody na drodze ruchu, ludzie znajdujący się w środkowej części strumienia wywierają silny napór na jego przednią część, która w wyniku zwężenia szerokości drogi, powoduje zmniejszenie prędkości przedniej części strumienia. Silny napór ludzi może przekroczyć granicę fizycznej wytrzymałości niektórych ludzi i spowodować nawet ich śmierć.

Szczególnie niebezpieczna jest panika. Panika może powstać bez względu na zagrożenia życia ludzkiego. Można ją opanować stosując różne środki przeciwdziałania jak:

- perswazja,
- informowanie spokojnym tonem o zaistniałej sytuacji,
- zdecydowane działania ratowniczo-gaśnicze,
- odpowiednie przeszkolenie.

Przy poruszaniu się drogami ewakuacyjnymi, należy stosować się do następujących zasad:

- osoby znajdujące się na drodze ewakuacyjnej poruszają się szybkim krokiem, lecz bez przebiegania i wyprzedzania osób znajdujących się przed nimi,
- nie wolno się zatrzymywać i poruszać się w kierunku przeciwnym wyznaczonemu kierunkowi ewakuacji,
- szybkość poruszania się należy dostosować do osób znajdujących się przed nami,
- nie wolno napierać na osoby znajdujące się w drzwiach lub przejściach ewakuacyjnych,
- w pomieszczeniach zadymionych poruszamy się w pozycji pochylonej, jak najniżej podłogi, gdzie jest najmniejsze stężenie dymu,
- w miarę możliwości usta i nos zasłaniać zmoczoną w wodzie chustką lub częścią ubrania,
- poruszać się wzdłuż ścian, zwracając uwagę na oznakowania o kierunku ewakuacji,
- w stosunku do osób ulegających panice należy użyć przymusu fizycznego,
- należy zachować ciszę i spokój tak aby były słyszalne polecenia zespołu ewakuacyjnego.

3. Ewakuacja mienia.

Prowadzić ją można dopiero po całkowitym zakończeniu ewakuacji ludzi, w kolejności, należy ewakuować dokumentację pracowników, najcenniejsze urządzenia i aparaturę z pomieszczeń najbardziej zagrożonych to jest na linii posuwania się ognia. Przedmioty ewakuowane należy pozostawić na zewnątrz palących się pomieszczeń, pod nadzorem tak, aby nie tarasowały dróg ewakuacyjnych i nie były narażone na zniszczenie czy kradzież. Z ewakuacji przedmiotów bardzo ciężkich i dużych należy raczej zrezygnować, gdyż powodzenie akcji może być znikome, mogą natomiast mieć miejsce wypadki z ludźmi. Ewakuację wszelkiego mienia należy prowadzić w ramach możliwości,

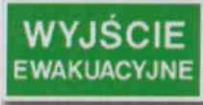

w granicach podyktowanych przede wszystkim bezpieczeństwem ludzi. Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi.

Lp.	Opis zagrożenia	Opis działań
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

Znaki ewakuacyjne

W celu ułatwienia ewakuacji ludzi z obiektu stosuje się znaki ewakuacyjne. Mają one kształt kwadratu lub prostokąta. Wymagania w zakresie znaków zostały określone w normie PN-N-01256-02:1992 „Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja”. Zasady umieszczania znaków na drogach ewakuacyjnych zostały określone w PN – N – 01256-5 „Znaki bezpieczeństwa. Zasady umieszczania znaków ewakuacyjnych na drogach ewakuacyjnych i bezpieczeństwa”. Znaki ewakuacyjne przedstawiono w tabeli.

Tabela Znaki ewakuacyjne

Lp.	Znak ewakuacyjny	Znaczenie (nazwa) znaku	Zastosowanie
1		Kierunek drogi ewakuacyjnej	Znak wskazuje kierunek do wyjścia, które może być wykorzystane w przypadku zagrożenia. Strzałki krótkie – do stosowania z innymi znakami, strzałki długie – do samodzielnego stosowania
2		Wyjście ewakuacyjne	Znak stosowany do oznakowania wyjść używanych w przypadku zagrożenia
3		Drzwi ewakuacyjne	Znak stosowany nad drzwiami skrzydłowymi, które są wyjściami ewakuacyjnymi (drzwi lewe lub prawe)
4		Przesunąć w celu otwarcia	Znak stosowany łącznie ze znakiem nr 3 na przesuwanych drzwiach wyjścia ewakuacyjnego, jeśli są one dozwolone. Strzałka powinna wskazywać kierunek otwierania drzwi przesuwanych
5		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej do wyjścia, może kierować w lewo lub w prawo
6		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w dół na lewo lub prawo
7		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w górę	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w górę na lewo lub prawo
8		Pchać, aby otworzyć	Znak jest umieszczany na drzwiach dla wskazania kierunku otwierania
9		Ciągnąć, aby otworzyć	Znak jest umieszczany na drzwiach dla wskazania kierunku otwierania
10		Stłuc, aby uzyskać dostęp	Znak ten może być stosowany: 1). W miejscu, gdzie jest niezbędne stłuczenie szyby dla uzyskania dostępu do klucza lub systemu otwarcia 2). Gdy jest niezbędne rozbicie przegrody dla uzyskania wyjścia

Znaki bezpieczeństwa

Znaki bezpieczeństwa ułatwiają lokalizację urządzeń potrzebnych do celów przeciwpożarowych. Zostały one określone w normie PN-N-01256-01:1992 „Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa”. Norma ta obejmuje obszary, dla których jest niezbędne lub celowe podanie informacji o rozmieszczeniu i rodzaju danego znaku. Przykładowe znaki bezpieczeństwa zostały przedstawione w tabeli.

Tabela Znaki bezpieczeństwa

Lp.	Znak bezpieczeństwa	Znaczenie (nazwa) znaku	Zastosowanie
1		Gaśnica	Znak jest stosowany do oznaczenia miejsca umieszczenia gaśnic
2		Hydrant wewnętrzny	Znak ten jest stosowany na drzwiach szafki hydrantowej
3		Palenie tytoniu zabronione	Do stosowania w miejscach, gdzie palenie tytoniu może być przyczyną zagrożenia pożarowego
4		Zakaz używania otwartego ognia – Palenie tytoniu zabronione	Do stosowania w miejscach, gdzie palenie tytoniu lub otwarty ogień mogą być przyczyną zagrożenia pożarem lub wybuchem
5		Kierunek do miejsca rozmieszczenia sprzętu pożarniczego lub urządzenia ostrzegającego	Do stosowania tylko łącznie ze znakami 1,2 dla wskazania kierunku do miejsca rozmieszczenia sprzętu pożarniczego
6		Nie zastawiać	Znak do stosowania w przypadkach, gdy ewentualna przeszkoda stanowiłaby szczególne niebezpieczeństwo (na drodze ewakuacyjnej, wyjściu ewakuacyjnym, przy dostępie do sprzętu pożarniczego itp.)
7.		Przeciwożarowy wyłącznik prądu	W obiektach do oznaczenia wyłącznika odcinającego dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalację, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru
8.		Drzwi przeciwpożarowe	W obiektach do oznaczenia drzwi znajdujących się w ścianach oddzielenia przeciwpożarowego

SPOSOBY PRAKTYCZNEGO SPRAWDZANIA ORGANIZACJI I WARUNKÓW EWAKUACJI.

Właściciel lub zarządca obiektu zawierającego strefę pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób będących jej stałymi użytkownikami, powinien co najmniej raz na 2 lata przeprowadzić praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji z całego obiektu. W przypadku obiektów, w których cyklicznie zmienia się jednocześnie grupa powyżej 50 użytkowników, w szczególności: szkół, przedszkoli, internatów, domów studenckich, praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji należy dokonać — co najmniej raz na rok, jednak w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia rozpoczęcia korzystania z obiektu przez nowych użytkowników.

Biorąc powyższe pod uwagę Dyrektor ma obowiązek co najmniej raz na rok dokonać sprawdzania organizacji oraz warunków ewakuacji, w terminie do końca listopada każdego roku.

Dyrektor powinien powiadomić Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Legionowie o terminie przeprowadzenia praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji, nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem.

Dyrektor powinien przeprowadzić praktyczne sprawdzenie możliwości ewakuacji w formie alarmu próbnego. Umożliwi to sprawdzenie drożności dróg ewakuacyjnych, możliwości otwarcia drzwi i wyjść ewakuacyjnych oraz określenie czasu niezbędnego do opuszczenia budynków, w razie konieczności przeprowadzenia ewakuacji, wynikającej z powstania pożaru czy innego zagrożenia, np. podłożenia ładunku wybuchowego.

W celu zapewnienia szybkiej i skutecznej ewakuacji osób oraz mienia, a w szczególności w przypadku konieczności ewakuacji osób niepełnosprawnych, należy dokonać oceny organizacji i warunków ewakuacji w najbardziej ekstremalnych porach (np. pora wieczorna wymagająca sztucznego oświetlenia budynku, maksymalna ilość uczestników). Dokonując oceny należy przewidzieć rozwiązania eliminujące wystąpienie paniki wśród ewakuowanych osób.

7. ZASADY ZABEZPIECZANIA PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH

W przypadku zamiaru prowadzenia w budynku prac pożarowo lub wybuchowo niebezpiecznych, a w szczególności takich, jak:

- praca związana z używaniem aparatów i urządzeń do cięcia i spawania metali,
- prace malarsko-lakiernicze i impregnacyjne wykonywane przy użyciu wyrobów łatwo zapalnych,
- prace wymagające użycia klejów o właściwościach pożarowych (wybuchowych),
- prace wymagające użycia ognia otwartego, np.: do rozgrzewania substancji bitumicznych, wymagane jest prowadzenie procedury szczególnej, a mianowicie:
 - a.) Zamiar prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych powinien być bezwzględnie skonsultowany z Dyrektorem.
 - b.) Po zgłoszeniu zamiaru realizacji takich prac, Dyrektor lub inspektor ds. przeciwpożarowych dokonuje oceny stanu bezpieczeństwa pożarowego w miejscu przewidywanych prac oraz ocenia poziom zagrożenia pożarowego (wybuchowego), jaki mogą powodować te prace.
 - c.) Po dokonaniu powyższej oceny, Dyrektor określa niezbędny zakres przedsięwzięć organizacyjno-technicznych mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru mogącego wyniknąć w toku tych prac.
 - d.) Ustalenie niezbędnych warunków prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych dokonuje się na formularzu:
„Zezwolenie na przeprowadzenie prac pożarowo i wybuchowo niebezpiecznych”. (załącznik nr 2)
 - e.) Wydanie zezwolenia na prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo następuje po wykonaniu zleconych prac zabezpieczających.
 - f.) Przy prowadzeniu prac spawalniczych w pomieszczeniach obowiązuje stały dozór.
 - g.) Po zakończeniu prac spawalniczych należy przeprowadzić dokładną kontrolę mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłących się lub żarzących się części metali, czy nie występują objawy pożaru oraz czy sprzęt spawalniczy został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i należycie zabezpieczony przed dostępem osób postronnych. W pomieszczeniach szczególnie niebezpiecznych pod względem pożarowym, bądź posiadających palne elementy konstrukcyjne, kontrolę taką należy ponowić po upływie czterech, a następnie osiem godzin licząc od czasu zakończenia prac spawalniczych.

Jedną z częstych przyczyn pożarów jest niewłaściwe zabezpieczenie prac określanych jako niebezpieczne pożarowo. Nieostrożność ludzi odpowiedzialnych za właściwe przygotowanie, prowadzenie, a także nadzór nad tymi czynnościami wynika zarówno z nieznajomości wydanych w tym zakresie przepisów, jak i ze zwykłego braku wyobraźni.

Przez pojęcie „prace pożarowo niebezpieczne” należy rozumieć wszelkie prace nie przewidziane instrukcją technologiczną lub prowadzone poza wyznaczonym na stałe do tego celu miejscem, związane z użyciem otwartego ognia, wymagające użycia wysokiej temperatury lub mogące w inny sposób wywołać pożar albo wybuch (np. skutek iskrzenia).

Do prac tych należą przede wszystkim:

- ✓ elektryczne i gazowe spawanie metali,
- ✓ cięcie metali płomieniem za pomocą palników gazowych,

- ✓ mechaniczne cięcie i szlifowanie metali za pomocą szybkoobrotowych narzędzi tarczowych,
- ✓ tzw. lutowanie twarde wykonywane przy użyciu palników gazowych,
- ✓ spajanie papy termozgrzewalnej przy użyciu palników płomieniowych,
- ✓ usuwanie starych powłok malarskich przez opalenie płomieniem,
- ✓ podgrzewanie w innych niż przeznaczone do tego celu urządzenia substancji palnych, takich jak smoła bądź lepik,
- ✓ wszystkie prace remontowo-budowlane wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem.

Działania zabezpieczające.

Przepisy rozporządzenia określają m.in. zasady postępowania, których przestrzeganie przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo, zwiększa bezpieczeństwo tych prac i minimalizuje ryzyko powstania pożaru.

Pamiętaj! Przed rozpoczęciem prac pożarowo niebezpiecznych wykonawca i zlecający je Dyrektor (ewentualnie osoba przez niego upoważniona) zobowiązani są:

- ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym prowadzone są prace,
- ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
- wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy.

Następnie należy sporządzić odrębną instrukcję, w której zostaną szczegółowo określone zasady zabezpieczania prac pożarowo niebezpiecznych i warunki uzyskania zezwolenia na ich prowadzenie. Ustalenie tych zasad zostało opracowane w ramach Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego.

Rozpoczęcie prac niebezpiecznych pożarowo może nastąpić wyłącznie po uzyskaniu przez wykonawcę pisemnego zezwolenia na prowadzenie tych prac. (Załącznik nr 1 i nr 2).

Zasady postępowania

Podczas wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych należy bezwzględnie przestrzegać następujących zasad:

- wszelkie materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym elementy konstrukcji i wykończenia budynku, instalacje techniczne itp. należy zabezpieczyć przed zapaleniem,
- prace niebezpieczne pożarowo w pomieszczeniach lub urządzeniach zagrożonych wybuchem oraz w tych, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z używaniem palnych cieczy lub gazów, można prowadzić, gdy stężenie ich z powietrzem w miejscu prowadzenia prac nie przekracza 10 % dolnej granicy wybuchowości. Granice wybuchowości większości używanych substancji palnych podane są w tabeli stanowiącej załącznik do rozporządzenia,
- w miejscu wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo powinien znajdować się sprzęt umożliwiający całkowitą likwidację wszystkich zarzewi pożaru,

- po zakończeniu prac pożarowo niebezpiecznych należy poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane, oraz rejony przyległe. Wskazane jest powtórzyć taką kontrolę kilkakrotnie w ciągu 2 godzin od zakończenia prac,
- prace pożarowo niebezpieczne mogą być prowadzone wyłącznie przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje zawodowe,
- Dyrektor (ewentualnie osoba przez niego upoważniona) jest zobowiązany wyznaczyć i zapoznać z zagrożeniem pożarowym występującym w miejscu prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo inne osoby związane z nim pośrednio (np. portiera, pracowników mających swe stanowiska pracy w pomieszczeniach, w których się je prowadzi, w pomieszczeniach znajdujących się obok, nad i powyżej tymi pomieszczeniami) oraz zapoznać je z działaniami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu,
- sprzęt używany do prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych powinien być sprawny technicznie i podłączony w sposób wykluczający możliwość spowodowania zagrożeniem lub wybuchem.

Zalecenia praktyczne

Z praktyki jednostek pożarowych biorących udział w gaszeniu pożarów spowodowanych niewłaściwym zabezpieczeniem prac niebezpiecznych pożarowo wynika, iż należy zwrócić uwagę na inne elementy wychodzące poza ramy przepisów określonych w rozporządzeniu. Do najczęściej występujących prac niebezpiecznych pożarowo zaliczają się prace spawalnicze. Dlatego większość zaleceń odnosi się do spawania lub ciecienia metali. Jednak podane niżej wskazówki będą przydatne podczas oceny zagrożenia pożarowego dla wszystkich rodzajów takich prac.

Należy więc pamiętać że:

- spawane elementy nagrzewane są do bardzo wysokiej, sięgającej nawet 1500°C temperatury. Większość pochłoniętego przez metal ciepła rozchodzi się po całym elemencie, powodując znaczny wzrost jego temperatury nawet o kilka metrów od punktu spawania. Podczas oceny zagrożenia należy więc zwrócić uwagę, czy spawany element nie przebiega przez palną ściankę działową, strop, izolację z pianki poliuretanowej lub nie dotyka bezpośrednio do palnych elementów wyposażenia pomieszczenia. Należy też zwrócić uwagę, czy spawane (a tym samym rozgrzewane) elementy nie przechodzą przez tzw. przerwę dylatacyjną, która w budynkach wznoszonych w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych XX wieku z reguły wypełniana była palną miękką płytą spłasnioną. Pożar takiego wypełnienia trwać może wiele dni, a jego gaszenie związane jest z kłopotliwą dla użytkownika budynku koniecznością wykucia lub wywiercenia szeregu otworów w wewnętrznych ścianach budynku,
- podczas spawania rur może zdarzyć się, że znajdujące się wewnątrz nich pozostałości substancji konserwujących pod wpływem temperatury ulegną destylacji, a następnie niespodziewanemu zapaleniu u wylotu rury (nierazko znajdującym się już w następnym pomieszczeniu) i w konsekwencji wywołają pożar. Należy więc zabezpieczyć wszystkie wyloty spawanych (lub ciętych) rur oraz zwrócić uwagę, aby w ich zasięgu nie znajdowały się palne materiały,

- szczególnie niebezpieczne są powstające podczas cięcia i spawania rozgrzane do białości lub doprowadzone do stanu ciekłego ścinki metalu, które np. podczas spawania tzw. pionów centralnego ogrzewania mogą spaść i spowodować pożar nawet kilka kondygnacji niżej. Należy więc szczególnie zadbać o właściwe uszczelnienie wszystkich otworów w stropach oraz wykonywać takie prace jedynie podczas obecności wszystkich użytkowników pomieszczeń zlokalizowanych wzdłuż takiego pionu,
- innym niebezpieczeństwem jest spawanie lub ciecie (np. podczas demontażu) starych, blaszanych przewodów wentylacyjnych. Zgromadzone w nich przez lata pajęczyny, kurz i osady tłuszczu mogą spowodować wybuch, z trudnymi do przewidzenia skutkami,
- podczas szlifowania bądź cięcia stali wysokoobrotową szlifierką lub pilarką tarczową zasięg powstających iskier może wynosić nawet kilka metrów. Ponieważ prace te wykonywane są najczęściej podczas kompleksowych remontów, należy zwrócić uwagę czy w pomieszczeniu nie znajdują się łatwopalne ciecze (farby, rozcieńczalniki, zmywacze), nasączone rozpuszczalnikiem szmaty oraz czy nie są prowadzone prace z użyciem tych substancji,
- podczas spajania za pomocą palników płomieniowych papy termozgrzewalnej należy zwrócić uwagę na podłoże, na które jest ona kładzona. Może się zdarzyć że bezpośrednio pod cienką i nierzadko spękaną powłoką betonu będzie znajdować się palne ocieplenie stropu. Pożar takiego ocieplenia może ujawnić się nawet po kilku godzinach, a jego efektem będzie w najlepszym wypadku konieczność całkowita konieczność całkowitego zerwania świeżo położonej papy.
- rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły lub lepiku musi się odbywać w odległości minimum 5 metrów od obiektu, przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi, przy czym jest dopuszczalne wykonywanie tych czynności na dachu o konstrukcji i pokryciu niepalnym w budowanych obiektach, a w pozostałych, jeżeli zostaną do tego zastosowane odpowiednie, przeznaczone do tego celu podgrzewacze. Pojemnik na smolę musi posiadać pokrywę. W pobliżu miejsca rozgrzewania należy przygotować łopatę i piasek do ewentualnego ugaszenia ogniska i palących się materiałów rozgrzewanych.

Dokumentacja prowadzonych prac

↳ Pamiętaj! Kolejnym etapem właściwego przygotowania prac niebezpiecznych pożarowo jest sporządzanie właściwej dokumentacji prowadzonych prac. Dokumentacja taka powinna w sposób jasny i przejrzysty wykazywać osoby zabezpieczenia miejsca prac, jego kontroli (w tym również po ich zakończeniu) oraz nazwiska osób oceniających zagrożenie pożarowe. Ważne jest również umieszczenie w niej nazwiska pracownika bezpośrednio wykonującego prace i potwierdzenie jego znajomości przepisów i zagadnień przeciwpożarowych (np. w formie oświadczenia).

Z reguły dokumentacja taka składa się z 4 następujących dokumentów:

- instrukcji zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo,
- protokołu oceny zagrożenia przeciwpożarowego miejsca prowadzonych prac,
- zezwolenia na prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo,
- książki lub karty kontroli miejsca prac niebezpiecznych pożarowo.

Profilaktyka przeciwpożarowa

Właściwe zabezpieczenie prac niebezpiecznych pożarowo polega również na podjęciu bezpośrednich kroków mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub natychmiastowa likwidację jego zarzewi.

Działania te polegają na:

- zgromadzeniu w miejscu wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo odpowiednich ilości i asortymentu sprzętu umożliwiającego całkowitą likwidację wszystkich zarzewi pożaru. W jego skład oprócz sprawnych gaśnic powinny wchodzić: koc gaśniczy oraz metalowe naczynie z wodą do studzenia resztek elektrod i gorących ścinków metali. W przypadku konieczności ciągłego chłodzenia spawanych elementów należy zapewnić odpowiednio wydajne źródło wody, np. hydronetkę lub wąż podłączony do sieci wodnej,
- przygotowaniu odpowiedniej ilości materiałów izolacyjnych, takich jak tkanina szklana (np. ze starych kocy gaśniczych), arkusze blachy oraz zapewnieniu natychmiastowego dostępu do środków łączności, za pomocą których szybko będzie można wezwać straż pożarną,
- przyjęciu zasady, że w miejscach, w których znajdują się materiały palne, prace niebezpieczne pożarowo powinny być prowadzone co najmniej przez 2 osoby, tj. spawacza i pomocnika,
- konieczności właściwego zabezpieczenia sprzętu spawalniczego przed dostępem do niego osób niepowołanych zarówno w trakcie prac, jak i podczas przerw oraz po zakończeniu prac. Szczególnie groźne może tu być pozostawienie bez dozoru butli zawierających acetylen wewnątrz klatek schodowych lub w piwnicach. Acetylen jest gazem o wyjątkowo niebezpiecznych właściwościach powodujących, że rozszczelnienie lub gwałtowne przewrócenie butli może spowodować nieobliczalne skutki.

W przypadku prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo w wyjątkowo trudnych warunkach warto jest rozważyć dodatkowe zatrudnienie zawodowego strażaka, który dopilnuje właściwego ich zabezpieczenia, a w sytuacji powstania zarzewia ognia szybko je usunie.

8. POSTĘPOWANIE NA WYPADEK POŻARU LUB INNEGO ZAGROŻENIA

Alarmowanie

Kto zauważy pożar lub uzyskał informację o pożarze obowiązany jest zachować spokój i nie dopuszczając do paniki natychmiast zaalarmować:

- a) osoby znajdujące się w sąsiedztwie pożaru narażone na jego skutki,
- b) Straż Pożarną - tel. **998**,
- c) Dyrektora.

Po uzyskaniu połączenia ze strażą Pożarną należy podać:

- a) gdzie się pali - adres i nazwę obiektu,
- b) czy istnieje zagrożenie życia ludzi i czy w rejonie pożaru znajdują się materiały łatwo zapalne lub wybuchowe ,
- c) co się pali, rodzaj materiału, sprzętu, instalacji,
- d) numer telefonu z którego się mówi oraz swoje nazwisko i imię.

UWAGA !

Nie odkładać słuchawki telefonu do czasu uzyskania potwierdzenia zgłoszenia pożaru przez dyżurnego dyspozytora Straży Pożarnej.

W ZAŁĄCZNIKU NR 3 wzór instrukcji alarmowej.

Akcja ratowniczo - gaśnicza.

- a) równolegle z zaalarmowaniem Straży Pożarnej należy przystąpić do gaszenia pożaru w zarodku przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego,
- b) do czasu przybycia Straży Pożarnej akcją ratowniczo - gaśniczą kieruje pracownik który pierwszy podjął czynności ratownicze, następnie osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo osób i mienia.

Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo-gaśniczej powinna:

- a) przystąpić do ratowania ludzi, przeprowadzając ewakuację z zagrożonego rejonu,
- b) wyłączyć dopływ prądu,
- c) usunąć z zasięgu ognia materiały palne.

Nie wolno gasić wodą instalacji elektrycznych pod napięciem.

Nie otwierać bez wyraźnej potrzeby drzwi i okien w pomieszczeniach objętych pożarem.

W momencie przybycia jednostek Straży Pożarnej kierowanie akcją przejmuje dowódca jednostki interwencyjnej.

Pracownicy bezpośrednio nie zatrudnieni przy gaszeniu pożaru, zobowiązani są do wzięcia udziału w ewakuacji.

Zabezpieczenie pogorzeliśka.

Dyrektor jest odpowiedzialny za:

- a) zabezpieczenie miejsca pożaru przed dostępem osób postronnych oraz zabezpieczenie mienia i dokumentów ewakuowanych z miejsca pożaru,
- b) zabezpieczenie miejsca pożaru na potrzeby komisji powołanej w celu ustalenia okoliczności i przyczyn powstania pożaru oraz organów ścigania,
- c) zabezpieczenie miejsca pożaru i wystawienie posterunku pogorzelskiego w celu zapobieżenia powstaniu pożaru wtórnego.

Każdy pożar powinien być przedmiotem po pożarowego postępowania wyjaśniającego, które zarządza właściciel /dyrektor lub kierownik/ obiektu. Przystąpienie do czynności związanych z uporządkowaniem pogorzelskiego może nastąpić po zakończeniu działalności komisji ds. badania okoliczności i przyczyn powstania pożaru.

Postępowanie po pożarowe.

Po pożarowe postępowanie wyjaśniające prowadzi się niezależnie od postępowania prowadzonego przez Państwową Straż Pożarną i organa ścigania.

Celem po pożarowego postępowania wyjaśniającego jest:

- a) ustalenie faktycznej lub domniemanej przyczyny pożaru,
- b) wskazanie ewentualnego sprawcy, a także osób winnych niedopełnienia obowiązków, które sprzyjały powstaniu pożaru i jego rozwojowi,
- c) ustalenie wysokości szkód jakie poniosła jednostka w wyniku pożaru,
- d) ustalenie okoliczności wypadków z ludźmi,
- e) wskazanie wniosków prewencyjnych mających na celu zapobieżenie w przyszłości podobnym zdarzeniom.

Do przeprowadzenia po pożarowego postępowania wyjaśniającego, Właściciel jednostki powołuje komisję w skład której, obligatoryjnie powinni wejść biegli określonych specjalności.

Komisja poza zakresem zagadnień wymienionych w poprzednich punktach powinna:

- a) scharakteryzować zagrożenie pożarowe w miejscu pożaru,
- b) określić zgodność użytkowania pomieszczenia z jego przeznaczeniem,
- c) określić warunki zabezpieczenia ppoż. obiektu,
- d) ustalić chronologiczny rozwój sytuacji i zjawiska towarzyszące,
- e) ocenić szybkość i skuteczność alarmowania oraz przebieg działań ratowniczo-gaśniczych przed przybyciem jednostek Straży Pożarnej,
- f) ustalić czy w obiekcie dotkniętym pożarem była przeprowadzona kontrola ppoż., kiedy i przez kogo,
- g) ustalić czy osoby przebywające w pomieszczeniach, w których powstał pożar odbyły przeszkolenie ppoż.,
- h) dokonać właściwej analizy wydarzeń i sformułować wnioski prewencyjne,
- i) dokonać oszacowania szkód, które powinny obejmować:

Wysokość szkód należy ustalić na podstawie dokumentacji finansowej, inwentaryzacyjnej, szacunku likwidatorów towarzystwa ubezpieczeniowego oraz ustaleń własnych komisji.

9. ZASADY ZAZNAJAMIANIA PRACOWNIKÓW Z PRZEPISAMI PRZECIWOPOŻAROWYMI

Cel i zakres szkoleń.

Zaznajomienie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi należy realizować w formie szkoleń, których celem jest zapoznanie z postanowieniami „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego”, a w szczególności z:

- zagrożeniem pożarowym występującym w pomieszczeniach budynku Szkoły i Przedszkola,
- przyczynami powstania i rozprzestrzeniania się pożarów,
- sposobami eliminacji zagrożenia pożarowego,
- przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej,
- zadaniami i obowiązkami pracowników w zakresie zapobiegania pożarom,
- zadaniami i obowiązkami pracowników w wypadku powstania pożaru,
- warunkami prowadzenia ewakuacji osób i mienia,
- zasadami użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych.

Przeszkoleniem należy objąć wszystkich pracowników Szkoły i Przedszkola, których obowiązkiem jest uczestnictwo w szkoleniu.

Z postanowieniami „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego” powinny zapoznać się wszystkie osoby nie będące pracownikami, a wynajmujące powierzchnię lub pomieszczenia na terenie zajmowanym przez Szkołę i Przedszkole. Obowiązkiem Dyrektora lub wyznaczonego pracownika jest dostarczenie tym osobom przedmiotowego dokumentu i uzyskanie oświadczenia o przyjęciu do wiadomości jego postanowień.

Rodzaje szkoleń przeciwpożarowych.

- 1) Szkolenie wstępne - obejmuje pracowników nowo przyjmowanych i polega na zapoznaniu ich z występującym w budynkach zagrożeniem pożarowym, obowiązującymi przepisami w zakresie zapobiegania pożarom oraz zasadami zwalczania pożarów („Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego”).
- 2) Szkolenie podstawowe - polega na zapoznaniu pracowników z:
 - a) zagrożeniami pożarowymi występującymi w miejscu pracy,
 - b) zadaniami i obowiązkami pracowników w zakresie zapobiegania pożarom,
 - c) zadaniami i obowiązkami pracowników na wypadek pożaru,
 - d) zasadami i sposobami użycia urządzeń gaśniczych,
 - e) zasadami ewakuacji osób.
- 3) Szkolenie specjalistyczne - dotyczy pracowników:
 - nadzorujących zabezpieczenie prac niebezpiecznych pożarowo,

Zasady organizacji i prowadzenia szkoleń.

Szkolenie wstępne i specjalistyczne jest jednorazowe. Szkolenie podstawowe powinno być organizowane nie rzadziej niż co 3 lata.

Szkolenie specjalistyczne należy ponawiać w przypadku wprowadzenia zmian na stanowiskach badawczych, wpływających na wzrost zagrożenia pożarowego.

Szkolenia organizuje Dyrektor.

Dokumentacja szkoleń.

Przeprowadzenie szkolenia przeciwpożarowego powinno być udokumentowane. Dokumentacje stanowi oświadczenie pracownika. Szkolenie specjalistyczne powinno być potwierdzone oświadczeniem pracownika o zapoznaniu się z określoną problematyką z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

Druki oświadczeń należy przechowywać w teczkach osobowych pracowników.

10. ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK NR 1.

PROTOKÓŁ zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych

1. Rodzaj prac oraz nazwa i określenie budynku-pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie prac pożarowo niebezpiecznych.....
.....
2. Kategoria niebezpieczeństwa pożarowego, zagrożenia wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w budynku lub pomieszczeniu.....
.....
3. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym budynku, pomieszczeniu lub rejonie przewidywanym prac pożarowo niebezpiecznych.....
.....
4. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku, pomieszczenia stanowiska, urządzenia itp. na okres wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych.....
.....
5. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu pożarniczego do zabezpieczenia toku prac pożarowo niebezpiecznych.....
.....
6. Środki i sposób alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w przypadku zaistnienia pożaru
7. Osoba(y) odpowiedzialna za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac pożarowo niebezpiecznych
8. Osoba(y) odpowiedzialna za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych
9. Osoby zobowiązane do przeprowadzenia kontroli rejonu prac pożarowo niebezpiecznych po ich zakończeniu

Podpisy członków komisji

(imię, nazwisko i rodzaj zajmowanego stanowiska)

ZAŁĄCZNIK NR 2.

.....
/nazwa instytucji/

Zezwolenie Nr

na przeprowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych, prac z otwartym ogniem
/spawanie, cięcie, lutowanie, nagrzewanie itp./ wydane w dniu

1. Miejsce pracy.....

.....
/obiekt, instalacje, urządzenia, wydział itp./

2. Rodzaj pracy

3. Czas pracy od dnia godz. do dnia godz.

2. Zagrożenie pożarowe-wybuchowe w miejscu pracy

.....
/określić z czego wynika/

3. Sposób wykonania pracy

6. Odpowiedzialni za:

a) przygotowanie miejsca pracy

nazwisko i imię

/podpis/

b) przygotowanie środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac pożarowo
niebezpiecznych: imię i nazwisko

/podpis/

c) stosowanie środków zabezpieczających, organizacja pracy instruktaż:
nazwisko i imię

.....

/podpis/

d) wyłączenie spod napięcia

nazwisko i imię

.....

/podpis/

e) dokonanie analizy stężenia par cieczy, gazów, pyłów

nazwisko i imię wykonano

W miejscu pracy nie występują niebezpieczne stężenia

.....

/podpis/

7. Zezwalam na rozpoczęcie prac pożarowo niebezpiecznych /zezwolenie może nastąpić po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt.6/.

.....

/podpis/

8. Pracę zakończono dniagodz.

9. Stanowisko pracy i jego otoczenie sprawdzono i nie stwierdzono zaniedbań mogących spowodować pożar

.....
/nazwisko i podpis wykonującego prace/

10. stwierdzam odebranie robót

.....
/imię i nazwisko oraz podpis/

11. Skontrolował

/imię i nazwisko oraz podpis/

ZALĄCZNIK NR 3.

INSTRUKCJA ALARMOWANIA W PRZYPADKU POWSTANIA POŻARU

I. Alarmowanie

1. Kto zauważy pożar, klęskę żywiołową lub inne miejscowe zagrożenie, obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić:

- osoby znajdujące się w strefie zagrożenia,
- Państwową Straż Pożarną tel. **998**,
- Policję tel. **997**
- Właściciela, Zarządcę lub użytkownika obiektu,
- służbę dozoru, na terenie której powstał pożar.

2. Alarmując Straż Pożarną należy podać:

- dokładny adres, nazwę obiektu, miejsce pożaru (np. parter, piętro, itp.).
- co się pali
- czy istnieje zagrożenie życia ludzi,
- numer telefonu, z którego się dzwoni, oraz swoje imię i nazwisko.

UWAGA: słuchawkę należy odłożyć dopiero po otrzymaniu potwierdzenia, że Straż Pożarna przyjęła zgłoszenie.

3. Należy zachować spokój i nie dopuścić do paniki.

4. W razie potrzeby (nieszczęśliwy wypadek lub awaria) zaalarmować:

POGOTOWIE RATUNKOWE	TEL. 999
POGOTOWIE GAZOWE	TEL. 992
POGOTOWIE WODOCIĄGOWE	TEL. 994

II. Akcja ratowniczo-gaśnicza

1. Równocześnie z alarmowaniem Straży Pożarnej, w miarę możliwości należy przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego, znajdującego się w pobliżu.

2. Do czasu przybycia Państwowej Straży Pożarnej kierownictwo akcji obejmuje osoba najbardziej energiczna i opanowana, która samorzutnie objęła kierowanie akcją.

3. W miarę możliwości, należy udzielić informacji pierwszej jednostce Straży Pożarnej przybyłej na miejsce zdarzenia w zakresie:

- a) źródła pożaru,
- b) punktów czerpania wody
- c) miejsc szczególnie niebezpiecznych pożarowo itp.

4. Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo-gaśniczej powinna pamiętać, że:

- a) w pierwszej kolejności należy przeprowadzić ratowanie ludzi,
- b) należy wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do pomieszczeń objętych pożarem. Nie wolno gasić wodą instalacji gazowych i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem (stosować gaśnice śniegowe, proszkowe),

- c) należy usunąć z zasięgu ognia wszystkie materiały palne, a w szczególności butle z gazami sprężonymi, naczynia z płynami łatwopalnymi, cenne maszyny, urządzenia i ważne dokumenty,
- d) nie należy otwierać bez koniecznej potrzeby drzwi, okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,
- e) należy usunąć dymy, gazy pożarowe z dróg ewakuacyjnych (klatki schodowe, korytarze) poprzez uruchomienie wentylacji lub otwarcie okien,
- f) po zakończeniu ewakuacji obiektu należy udać się w miejsce wskazane przez kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą, pozostać tam i nie oddalać się bez zgody przełożonych.

III. Uwagi końcowe

art.163.

§ 1. Kto sprowadza zdarzenie, które zagraża życiu lub zdrowiu wielu osób albo mieniu w wielkich rozmiarach, mające postać:

- 1) pożaru,
- 2) zawałeniu się budowli,,
- 3) eksplozji materiałów wybuchowych lub łatwo palnych albo innego gwałtownego wyzwolenia energii, rozprzestrzeniania się substancji trujących, duszących lub parzących, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1. jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§ 4. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 2. jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

art.164

§ 1. Kto sprowadza bezpośrednio niebezpieczeństwo zdarzenia określonego w art.163 § 1, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny(Dz. U. Nr 88, poz.553, z późn. zm.)

Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380, z późn. zm.).

ZALĄCZNIK NR 4.

Legionowo, dnia 202...r.

Szkoła Podstawowa Nr 2
i Przedszkole Miejskie Nr 2
w Legionowie

.....
imię i nazwisko

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zostałem(am) zapoznany(a) z przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej obowiązującymi na terenie Szkoły Podstawowej i Przedszkola Miejskiego Nr 2 w Legionowie, a w szczególności znane mi są zasady i sposoby:

- 1) zapobiegania powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów na terenie obiektu,
- 2) postępowania na wypadek powstania pożaru,
- 3) użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych.

„Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego” przyjmuję do wiadomości i przestrzegania.

.....
podpis składającego oświadczenie

ZAŁĄCZNIK NR 5.

**LISTA OSÓB ZAPOZNANYCH Z INSTRUKCJĄ BEZPIECZEŃSTWA
POŻAROWEGO SZKOŁY PODSTAWOWEJ I PRZEDSZKOŁA
MIEJSKIEGO NR 2 W LEGIONOWIE**

LP	Nazwisko i imię	Podpis

ZAŁĄCZNIK NR 6.

Karta aktualizacji instrukcji bezpieczeństwa pożarowego

Aktualizację instrukcji przeprowadzono:

1) W dniu w zakresie:

.....
.....
.....

Aktualizacji dokonał:

Aktualizację uzgodniono z:

2) W dniu w zakresie:

.....
.....
.....

Aktualizacji dokonał:

Aktualizację uzgodniono z:

3) W dniu w zakresie:

.....
.....
.....

Aktualizacji dokonał:

Aktualizację uzgodniono z:

4) W dniu w zakresie:

.....
.....
.....

Aktualizacji dokonał:

Aktualizację uzgodniono z:

